

Van de locatie van monumentale bomen tot alle uitspraken van de rechterlijke macht. De overheid beschikt over veel data, maar doet daar zelf nog te weinig mee. Dat is jammer, want voor zowel intern als extern gebruik kunnen data heel waardevol zijn. "Als je niets doet, loop je zeker kansen mis."

Ruim zeventuizend datasets zijn voor iedereen beschikbaar op het open-dataportaal van de Nederlandse overheid. Datasets van ministeries en gemeenten, over thema's als economie, huisvesting en zorg. Het aantal is groeiende. Het idee erachter is duidelijk: de overheid verzamelt gegevens met publiek geld, dus die gegevens horen publiek toegankelijk te zijn. In het wetsvoorstel voor de nieuwe Wet openbaarheid van bestuur is zelfs opgenomen dat de overheid geen voorwaarden mag stellen aan het gebruik van haar data, behalve als het om privacygevoelige gegevens gaat. Al komt er geen wettelijke verplichting voor het actief openbaar maken van overheidsdata, zo liet minister Plasterk van Binnenlandse Zaken eind augustus weten.

Breed kijken

In de discussie over open data ligt de focus vaak op het openstellen van data door de overheid, zodat anderen die data kunnen gebruiken. Maar hoe zit het met het gebruik door de overheid zelf? "De overheid doet zichzelf nu tekort omdat ze haar eigen data onvoldoende gebruikt. Dat kan echt beter", zegt Henk van Haaster, als thought leader big data analytics de specialist in open en big data bij CGI. Breed kijken naar data uit de hele overheid, data combineren en samenwerken is het adagium. "Dan kun je meerwaarde uit data halen." Hij geeft als voorbeeld de oplossing die CGI maakte voor waterbedrijf Vitens. Open data over onder meer weer, verkeer en kadastrale grenzen worden gecombineerd met Vitens' eigen sensordata over druk en flow in waterleidingen om lekkages sneller op te sporen en te herstellen.

Inspireren en bouwen

Om te ontdekken wat mogelijk is met big data analytics en open data heeft CGI een Data2Diamonds-aanpak ontwikkeld. Van Haaster vertelt dat de aanpak lijkt op die in hackathons, waar binnen korte tijd ideeën worden omgezet in werkende

Haal als overheid meer waarde uit eigen data

oplossingen. "We beginnen met een inspiratiesessie, waarin mensen echt kunnen ervaren wat er mogelijk is met big en open data. Die sessie sluiten we af met een discussie, waarin we inventariseren welke problemen er zijn en welke oplossingen we zien. Hier selecteren we een kansrijk idee waarmee we in kleine teams aan de slag gaan. Deze teams onderzoeken in drie dagen wat mogelijk is en of er een businesscase voor te maken is." Als dat zo is, start men een proof of value, waarbij binnen zes tot acht weken een model wordt ontwikkeld om te bewijzen of het kan en of het werkt.

"Veel organisaties weten niet goed hoe ze moeten ontdekken wat ze met big data en open data kunnen doen en daarbij helpt deze aanpak. De technologie die je vervolgens nodig hebt om je idee te realiseren kan een grote drempel zijn om verder te gaan, want een big-dataplatform heb je

CGI maakte voor waterbedrijf Vitens een toepassing waarmee het, met behulp van analyse van big en open data, lekkages en andere schade sneller kan opsporen en herstellen.

niet zomaar opgetuigd." CGI biedt de technologie, een big-dataplatform met bijbehorende analysetools, om werkende toepassingen te maken. Men ontwikkelde samen met de TU Delft DiTTLab (Delft Integrated Traffic and Travel Laboratory). Het big-dataplatform wordt daar gebruikt voor alle mogelijke vormen van verkeersonderzoek. Van Haaster: "Met het platform kun je modellen bouwen, algoritmes maken, alles wat je nodig hebt voor het verzamelen, analyseren en slim gebruiken van data." Voor de Nederlandse Databank Wegverkeersgegevens (NDW) zet DiTTLab momenteel een meerjarig onderzoeksprogramma op naar verkeersdata. NDW wil weten hoe drukke momenten in het verkeer ontstaan, zodat men daar beter op kan anticiperen.

Ga zelf achter het stuur zitten

Het kan overweldigend zijn om in het woud van data die

data te vinden die nodig zijn voor een slimme toepassing. Daarom raadt Van Haaster aan om klein te beginnen. "Kies een gebied dat de privacy niet direct raakt, want daarmee werp je onnodig drempels op. En begin daarna gewoon. Niet alles zal lukken; je kunt nou eenmaal niet alles met data-analyse oplossen. Maar als je niets doet, loop je zeker kansen mis." Het is niet zo dat de overheid haar eigen data helemaal niet gebruikt, want het gebeurt wel degelijk en het neemt ook toe. Instanties als bijvoorbeeld Rijkswaterstaat en een aantal gemeenten zijn er volop mee bezig. Maar het is nog niet in de gehele overheid doorgedrongen dat er potentie zit in het goed gebruiken van data. Van Haaster: "De overheid zit nu nog te vaak op de rijdersstoel en laat het gebruik van haar data over aan externe partijen. Ga zelf achter het stuur zitten en ontdek wat je ermee kunt."